

"Nogomet je več"

Janez Drnovšek je v knjigi *Misli o življenju in zavedanju* nogomet razglasil za »zabavo za ljudi z nizko stopnjo duhovnega razvoja«. Mar to pomeni, da sem jaz in ostali milijoni ljubiteljev nogometa že v osnovi na nizki stopnji duhovnega razvoja? Seveda ne. Drnovšek je pozneje pojasnil, da nima nič proti nogometu in je povsem normalno, da si ogledamo kakšno tekmo, ne sme pa to prerasti v odvisnost.

Vsi tudi vemo, da znajo biti nogometni navijači zelo nasilni, na stadionih so se zgodili že tudi uboji in celo umori. Pa je nogomet res samo »z nasiljem obogateno nesmiselno

tekanje za žogo«? Seveda ne. Če bi bilo zgolj to, ne bi mogli govoriti o najpopularnejšem športu na svetu. Nogomet milijonom navijačem po vsem svetu nudi užitek, upanje, pričakovanje ... in še bi lahko našteval, a to ni moj namen.

Rad bi poudaril nekatere pozitivne vidike nogometa. Začel bom kar z rasizmom. Se sprašujete, ali se šalim, saj sem pravkar napisal, da bi rad opozoril na pozitivne vidike nogometa? Ne, povsem resno mislim. Rasizem namreč ni nekaj, kar bi se pojavljalo na nogometnih igriščih. Žal je rasizem postal vsesplošen pojav in tako je povsem razumljivo, da se je »naselil« tudi v najpopularnejši šport na svetu. Največkrat so žrtve nogometnih rasistov temnopolti nogometaši, ki igrajo v evropskih klubih. Vendar pa rasistične opazke poslušajo tudi tisti temnopolti priseljenci v Evropo, ki niso nogometaši. Kje je razlika? Mogoče je (še) ni. Verjamem pa, da bo kmalu drugače.

Uefa (evropska nogometna zveza) že leta izvaja kampanjo proti rasizmu. Eden uspehov je prav gotovo strogo kaznovanje. **Nogometaš, ki rasistično žali nasprotnika, lahko dobi 5 tekem prepovedi igranja** (za primerjavo: za nasilno igro – fizično nasilje – najpogosteje dobi prepoved igranja na 3 tekmah). Seveda pa UEFA gleda tudi širše – želijo si, da bi se rasizem redkeje pojavljal tudi nasploh v življenju. K strpnosti do pripadnikov različnih ras spodbujajo tudi politiki, prav gotovo pa sta pri tem najuspešnejša ambasador antirasistične kampanje Thierry Henry in Ronaldinho, saj ljudje njune antirasistične pozive asociiramo z nogometnimi vragolijami (pri Ronaldinhu mogoče tudi z njegovim znamenitim nasmehom ©).

Nogomet je lahko rešilna bilka za nekatere revnejše prebivalce našega planeta. Marsikateri mlad fant (želim si, da bi bilo v prihodnosti podobno tudi z dekletji) si skuša z igranjem nogometa zagotoviti eksistenco. Znano je, da npr. v Braziliji fantje vsako prosto minutko izkoristijo za brcanje žoge –

nekateri zgolj iz ljubezni do nogometa, drugi pa bi radi v nogometu uspeli in se prebili v najboljše državne klube, oz. še raje v Evropo, kjer se v nogometu vrti največ denarja. Seveda ne uspejo vsi. Daleč od tega. Pa vendar – nekateri imajo dovolj vztrajnosti, talenta in, če hočete, sreče, da jih opazijo skavti bogatih klubov in jim s tem omogočijo dostojnejše življenje. Tako npr. praktično celotna brazilska reprezentanca (izjema je Milanov zvezdnik Kaka) izhaja iz getov v manj razvitem delu Brazilije. Nekateri med njimi zdaj živijo v »drugem svetu«, ostali pa se pogosto spomnijo lastnih korenin in del svojega zaslužka namenijo otrokom v domačem kraju.

Revščina seveda ni edini dejavnik, ki otežuje življenje človeka. Zelo pomembne so tudi bolezni, npr. gluhost. Čeprav je gluhim v življenju težko zares »uspeti«, to v nogometu ni nemogoče. Dokaz za to je Stefan Markolf – prvi gluhi nogometaš, ki je podpisal profesionalno pogodbo v nemškem klubu. Čeprav Stefan ni svetovno znan nogometaš, je potrebno poudariti, da zelo uspešno igra za *prvoligaša* iz Mainza (za primerjavo: nekaj slovenskih reprezentantov je zelo zadovoljnih, da lahko igrajo v drugi nemški ligi).

V nogometu ima tradicija pomembno vlogo. Klubi, kot sta npr. Real Madrid in Liverpool, imajo lahko slabo sezono, pa so vseeno zelo zanimivi za medije in navijače – verjetno prav zaradi tradicije in preteklih uspehov. Na nogometnih zelenicah pa so prisotne tudi drugačne, manj znane tradicije. Eno takih tradicij so pred kratkim *prekršili* pri katalonskem gigantu, FC Barceloni. Dandanes, ko svetu (in s tem tudi nogometu) prevečkrat vlada denar, je povsem običajno, da imajo klubi

Tako npr. praktično celotna brazilska reprezentanca (izjema je Milanov zvezdnik Kaka) izhaja iz getov v manj razvitem delu Brazilije.



Pri Barceloni od ustanovitve kluba leta 1899 do letos na dresih ni bilo nobenega reklamnega napisa.

na dresih reklamo svojega največjega sponzorja. Pri Barceloni pa od ustanovitve kluba leta 1899 do letos na dresih ni bilo nobenega reklamnega napisa. Kljub temu, da bi marsikateri sponzor rad videl svojo reklamo na Barceloninih dresih (in bi bil za to verjetno pripravljen tudi mastno plačati), pa pri katalonskem klubu niso popustili interesom kapitala. Namesto sponzorja na dresih Barceloninih nogometašev sije napis *Unicef*. Očitno je v modernem nogometu vendarle še moč gledati dalj od svojega žepa in klubske blagajne. Nogometu je pridih humanitarnosti dal tudi zagrebški Dinamo, ki je izkupiček od prodaje vstopnic za prvenstveno tekmo namenil družinam gasilcev, ki so umrli pri gašenju Kornatov.

Narod pil je svoje doze ... brez pretirane nervoze
zdravili so depresijo ... z nogometno euforijo.

Svojo socialno osveščenost pa je pokazal tudi, vsaj v Evropi, najbolj znani državljani Toga, Emanuel Adebayor, ki zadnje čase pridno zabija gole za londonski Arsenal. Dres, v katerem je dosegel svoj prvi »hat-trick« za Arsenal je prodal na dražbi in izkupiček – neverjetnih 50.000 funtov (dobrih 71.000 EUR) – podaril za raziskave novih načinov zdravljenja levkemije.

Pa da ne bom omenjal samo tujih primerov – tudi v slovenskem nogometnem svetu delujejo osebe, ki jim ni vseeno za druge ljudi. Po katastrofalnih poplavah v Železnikih in okolici se je marsikje spremenil izgled pokrajine. Povsem uničeno je bilo tudi nogometno igrišče NK Železniki. Seveda je veliko objektov, ki so bolj potrebni hitre obnove, a denar bo slej ko prej potreben tudi za obnovo nogometnega igrišča. Železniška občina bo dobrih 4000 EUR lahko usmerila drugam, saj so toliko denarja zbrali v Ljubljani na dobrodelni prijateljski tekmi med NK Bežigrad Olimpijo in NK Železniki.

AC Milan in Inter, Real Madrid in Barcelona, Celtic in Rangers – gre za največje rivalne v nogometu. Rivalstvo pa poleg izredno razburljivih tekem prinaša tudi nasprotovanje, včasih pa celo sovraštvo med navijači različnih ekip. O tem poslušamo na vsakem koraku. Redko, če sploh, pa kdo pove, da nogomet tudi *združuje*. V Iraku žal še vedno poteka državljanska vojna, v kateri se med

seboj (včasih s pomočjo tujih vojakov) pobijajo pripadniki različnih etničnih skupnosti. ***Na nedavnem azijskem nogometnem prvenstvu je iraška reprezentanca skoraj senzacionalno postala prvak te največje celine.*** Na dan finalne tekme je bilo med-etnično sovraštvo pozabljeno – vsi so skupaj navijali in

pozneje skupaj proslavljali zmago svojih junakov. Ta dogodek seveda ni ustavil državljanske vojne, a če je zaradi nogometnega uspeha tisti dan umrl le en človek manj, kot bi sicer, je to že ogromno. Za dokaz, da nogomet združuje nam niti ni treba tako daleč – dovolj je, da se ozremo na zloglasno Srebrenico, mesto kjer zaradi genocida izpred 12 let Bošnjaki, Hrvati in Srbi še vedno živijo povsem ločeno in nemalokrat v sovraštvu. V Srebrenici domuje tudi nogometni klub FK Guber, v njem pa igrajo nogometaši vseh treh narodnosti.

Srbski, hrvaški in bošnjaški nogometaši, ki igrajo v duhu »vsí za enega, eden za vse«, se ne družijo le na nogometnem igrišču pač pa tudi v življenju nasploh. Nogomet v Srebrenici tako presega nacionalno sovraštvo. Čeprav so nogometni

navijači v medijih največkrat prikazani kot nečloveški, so vsaj nekateri sposobni zelo plemenitih dejanj. Mednje gotovo spada poteza navijačev najtrofejnjšega slovenskega nogometnega kluba NK Maribora – odločili so se namreč, da se skupno udeležijo krvodajalske akcije in tako ljudem v stiski podarijo delček sebe (in svoje vijolične krvi ☺).

Nogomet ima tako precej pozitivnih učinkov na družbo in medosebne odnose. Upam, da bomo v prihodnosti nogomet še večkrat omenjali z povezavi z dobrotinstvo, povezovanjem in preseganjem sporov.

Klemen Čeligoj

